

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๙๕๑

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอส่งแนวทางการพิจารณากรณีที่ดินไม่มีทางเข้า - ออก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการพิจารณากรณีที่ดินไม่มีทางเข้า - ออก จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับเรื่องพิพาทกรณีที่ดินถูกปิดทางเข้า - ออก โดยผู้ร้องเรียนได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) แล้ว แต่ถูกผู้ครอบครองที่ดินแปลงข้างเคียงปิดทางสัญจรเข้า - ออก ทำให้ไม่สามารถเดินทางเข้า - ออกพื้นที่ได้

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนปัญหากรณีที่ดินไม่มีทางเข้า - ออก ในเขตปฏิรูปที่ดินให้แก่เกษตรกร จึงขอส่งแนวทางการพิจารณากรณีที่ดินไม่มีทางเข้า - ออก เพื่อให้การปฏิบัติงานของ ส.ป.ก.จังหวัด เป็นไปในทางเดียวกันและสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรัชย์ ยุทธชนะ)

รองเลขาธิการปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๑ ๖๐๐๒

แนวทางการพิจารณา กรณีที่ดินไม่มีทางเข้า - ออก

๑. ที่ดินในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินแปลงใดไม่มีทางเข้า - ออกที่ดิน หรือเคยมีแต่ถูกปิดทางนั้น แม้ทางจะไม่ปรากฏรูปในแผนที่แปลงที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรม (ส.ป.ก./สร. ๕ ก.) หรือในภาพถ่ายทางอากาศ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ก็ต้องดำเนินการจัดสร้างให้มีทางเข้าออกแปลงที่ดินนั้น เนื่องจาก ส.ป.ก. มีหน้าที่ความรับผิดชอบกำหนดแผนการผลิตและการจำหน่ายผลผลิตเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อยกระดับรายได้และคุ้มครองผลประโยชน์ของเกษตรกร การส่งเสริมบำรุงเกษตรกรรม รวมถึงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต ตลอดจนสวัสดิการการสาธารณสุขโรค เช่น ถนนเส้นทางสัญจร สาธารณูปโภคด้านไฟฟ้า ประปา และบรรเทาความเดือดร้อนแก่เกษตรกร ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๙ (๕) (๖) ดังนั้น หากไม่มีทางสัญจรจะนำปัจจัยการผลิตเข้าสู่พื้นที่และนำผลผลิตออกมาจำหน่ายไม่ได้

๒. ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ตรวจสอบว่า ผู้ครอบครองที่ดินแปลงไม่มีทางเข้า - ออกที่ดิน ได้เคยมีข้อตกลงกับผู้ครอบครองที่ดินเพื่อแบ่งที่ดินเป็นทางมาก่อนหรือไม่ หรือมีการจ่ายค่าทดแทนและค่าเสียหายเพื่อสร้างทางมาก่อน หรือไม่

๒.๑ หากมี ก็ไม่ต้องจ่ายค่าทดแทนหรือค่าเสียหายอีก

๒.๒ หากไม่มี การจ่ายค่าทดแทนหรือค่าเสียหายโดยให้คู่กรณีเจรจาตกลงตามความเหมาะสม

๓. ทางเข้า - ออกต้องเลือกให้พอควรแก่ความจำเป็นของผู้มีสิทธิจะผ่านกับทั้งให้คำนึงถึงที่ดินที่ล้อมอยู่ให้เสียหายแต่น้อยที่สุดที่จะเป็นได้

๔. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด กำหนดทางเข้า - ออก รั้ววัดแก้ไขรูปแปลงที่ดินที่เกี่ยวข้อง และให้ปรากฏเส้นทางเข้า - ออกที่ถูกต้อง เพื่อให้ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินผ่านเข้าออกได้โดยสะดวก

๔.๑ หากผู้ครอบครองที่ดินไม่ยินยอมปฏิบัติตาม ให้นำเรื่องเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) พิจารณามีมติเพื่อแก้ไขปัญหากำหนดทางเข้าออกที่เหมาะสมและเสียหายน้อยที่สุด รวมถึงหากเห็นควรให้เกษตรกรที่เสียหาย เช่น ต้นไม้ พืชผลทางการเกษตร อาจเสนอแก้ไขปัญหาระหว่างเกษตรกรไปในคราวเดียว ทั้งนี้ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๐ ประกอบมาตรา ๓๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ และแจ้งมติ คปจ. ตามข้อ ๗ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อแจ้งมติ คปจ. แล้ว หากผู้เกี่ยวข้องไม่เห็นด้วยสามารถอุทธรณ์หรือฟ้องร้องต่อศาลปกครองต่อไปได้

๔.๒ หากผู้ครอบครองที่ดินยังไม่ได้รับการจัดที่ดินตามกฎหมายให้ดำเนินการตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือทอดทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๗ โดยให้รั้ววัดกำหนดทางเข้า - ออกก่อนออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์แก่เกษตรกร

๕. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีที่ดินแปลงอื่นในบริเวณใกล้เคียงว่าประสบปัญหาไม่มีเส้นทางเข้า - ออกด้วยหรือไม่ และแก้ไขปัญหาลงในคราวเดียว

๖. ที่ดินในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินแปลงใด มีทางเข้า - ออกที่ดินอยู่ก่อนแล้ว แต่ที่ดินแบ่งแยกหรือแบ่งโอนกันเป็นเหตุให้แปลงหนึ่งไม่มีทางสัญจรออกไปสู่ทางเข้า - ออก เจ้าของที่ดินแปลงนั้นมีสิทธิเรียกร้องเอาทางสัญจรได้เฉพาะบนที่ดินแปลงที่ได้แบ่งแยกหรือแบ่งโอนกัน และไม่ต้องเสียค่าทดแทน